

PRZEDMOWA

Jesion jest powszechnie znanym drzewem, dzisiaj częściej może spotykanym poza lasem niż w naturalnych leśnych zespołach. Osiąga w sprzyjających warunkach imponujące rozmiary i żyje do kilkuset lat. Odznacza się bardzo cennym drewnem, które od dawna było wielostronnie użytkowane. Także obecnie drewno jesionowe jest wysoko cenionym i poszukiwanym surowcem, zwłaszcza w meblarstwie.

Naturalne lasy jesionowe (lasy łęgowe, w mniejszym stopniu olsy) zajmowały bardzo żyzne siedliska, najczęściej związane z dolinami rzek i strumieni oraz brzegami jezior. W znacznej mierze zespoły leśne z udziałem jesionu zostały zniszczone, zamienione na łąki, ogrody i pola uprawne lub tak przekształcone, że gatunek ten został z nich wyeliminowany i zastąpiony innymi drzewami. Bardzo często zmiany te były wynikiem nieprzemyślanych prac melioracyjnych, prowadzących do odwodnienia siedlisk jesionowoolchowych.

Jesion, wypierany ze swoich naturalnych siedlisk, zajął znaczącą pozycję w różnych zadrzewieniach pozaleśnych (parki, aleje przydrożne, osiedla itp.). Zawsze to nadzwyczajnej żywotności, łatwości, z jaką rozsiewa się, szerokiej skali ekologicznej i dużej plastyczności. W młodości jesion rośnie bardzo szybko, łatwa jest jego produkcja w szkółkach i dobrze, w porównaniu z innymi drzewami liściastymi (np. z dębem, bukiem), znosi przesadzanie.

Jesion jest żywicielem wielu organizmów, w tym licznych owadów i grzybów, a mimo to nie obserwuje się masowego zamierania tych drzew w lesie i poza lasem. Na korze starych jesionów występuje wiele gatunków mchów, wątrobowców i porostów, w tym także gatunki specyficzne dla jesionu. Jest więc jesion w zespołach leśnych również cennym składnikiem biocenotycznym.

Kolejny tom monografii poświęcony jesionowi wyniosłemu – *Fraxinus excelsior* L. powinien, taki jest zamysł autorów, zapoznać grono osób zainteresowanych uprawą tego cennego drzewa z jego historią, występowaniem w naturalnych zespołach i w uprawie, z wieloma, mało może znanymi, właściwościami biologicznymi

